

Niezależny Samorządny
Związek Zawodowy



SOLIDARNOŚĆ

Do użytku wewnątrzorganizacyjnego

STATUT



331.105,44(438)(0,067)

B.Z.Graf. Zam. 1905/80 r. 50 000 egz.

Rozdział I.

NAZWA, TEREN DZIAŁANIA I SIEDZIBA

§ 1

Tworzy się organizację zawodową pod nazwą: Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, zwany dalej ZWIĄZKIEM. Związek, stosownie do zasad wyrażonych w Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, w ratyfikowanej przez Polską Rzeczypospolitą Ludową konwencji nr 87 i nr 98 Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz w części 1 pkt. 1—7 porozumienia zawartego przez Międzyzakładowy Komitet Strajkowy z Komisją Rządową w Gdańsku (patrz załącznik), rozwijać będzie działalność w zakresie obrony interesów pracowników realizacji ich potrzeb materialnych, społecznych i kulturalnych.

§ 2

Terenem działania Związku jest obszar Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

§ 3

Siedzibą Komisji Krajowej Związku jest Gdańsk.

Rozdział II.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 4

Związek jest niezależny od organów administracji państwowej i organizacji politycznych.

§ 5

Związek zrzesza pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (także spółdzielczej umowy o pracę, a w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych zatrudnionych na podstawie członkostwa) wyboru, powołania, mianowania, jak również uczniów przyzakładowych szkół zawodowych świadczących pracę na rzecz zakładu pracy lub pobierających naukę zawodu, osoby wykonujące pracę nakładczą oraz osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej. Utrata zatrudnienia nie pociąga za sobą utraty członkostwa. Członkami Związku mogą być także emeryci i renciści.

§ 6

Celem Związku jest: ochrona praw godności i interesów pracowników, a w szczególności:

- 1) ochrona interesów materialnych, socjalnych i kulturalnych członków oraz ich rodzin;
- 2) zabezpieczenie praw pracowniczych w zakresie wykonywanej pracy zawodowej, wynagrodzenia, warunków socjalno-bytowych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy;

- 3) podejmowanie starań o zharmonizowanie prawidłowego działania zakładu pracy z interesami pracowników;
- 4) umacnianie rodziny oraz ochrona życia rodzinnego;
- 5) szerzenie demokratyzmu i umacnianie koleżeńskiej solidarności w stosunkach wzajemnych;
- 6) zapewnienie pracownikom warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 7) wpływ na kształtowanie polityki gospodarczej i społecznej;
- 8) kształtowanie aktywnej postawy działania dla dobra Ojczyzny.

§ 7

Związek realizuje swoje cele przez:

- 1) reprezentowanie swoich członków wobec pracodawców, władz i organów administracji państwowej oraz organizacji i instytucji społecznych;
- 2) zawieranie i wypowiadanie zbiorowych układów pracy;
- 3) udzielanie pomocy prawnej i podejmowanie interwencji w przypadku konfliktów między pracownikiem a pracodawcą;
- 4) organizowanie i kierowanie akcjami protestacyjnymi załóg w przypadku istotnego naruszenia interesów pracowniczych; w szczególności uzasadnionych przypadkach proklamowania strajku;
- 5) inicjowanie samopomocy członków Związku;
- 6) podejmowanie starań o zapewnienie członkom i ich rodzinom wczasów pracowniczych, zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, miejsc w żłobkach i przedszkolach dla ich dzieci oraz odpowiedni udział w świadczeniach z funduszu socjalnego i innych funduszy zakładu pracy;
- 7) przeciwdziałanie alkoholizmowi;
- 8) popieranie inicjatyw w zakresie usprawnienia gospodarki, rozwoju kultury, oświaty, nauki i postępu technicznego;
- 9) prowadzenie działalności oświatowo-kulturalnej, tworzenie warunków do odpoczynku po pracy;
- 10) współdziałanie z władzami i organami administracji państwowej w zakresie wynikającym z przepisów prawa;
- 11) sprawowanie kontroli nad warunkami bezpieczeństwa i higieny pracy; zapewnianie okresowej kontroli stanowisk pracy i zakazywanie swym członkom pracy na stanowiskach nie odpowiadających ustalonym warunkom;
- 12) współdziałanie ze służbą zdrowia w celu ochrony zdrowia pracowników i ich rodzin;
- 13) prowadzenie badań nad warunkami życia ogółu pracowników, w szczególności nad poziomem kosztów utrzymania;
- 14) rozwijanie działalności wydawniczej i prasowej;
- 15) publiczne opiniowanie projektów i przepisów dotyczących: życia ludzi pracy, reprezentacji pracowniczych, uczestnictwa pracowników w zarządzaniu, ustawodawstwa socjalnego oraz kluczowych decyzji: o podziale dochodu narodowego, kierunkach inwestycji, podziale funduszu spożycia społecznego, zaopatrzenie rynku, gospodarce mieszkaniowej, kształtowaniu cen i płac oraz innych sprawach istotnych dla ludzi pracy.

§ 8

1. Członkowie Związku zrzeszają się na zasadzie terytorialno-zawodowej, co oznacza, że:
 - 1) Związek zrzesza członków wszystkich zawodów;
 - 2) podstawową organizacją związkową jest organizacja zakładowa zrzesza-

jąca pracowników wszystkich zawodów, zatrudnionych w danym zakładzie pracy;

- 3) zakładowa organizacja związkowa w miarę potrzeby tworzy niższe ogniwą; pracownicy małych zakładów pracy mogą tworzyć międzyzakładowe organizacje związkowe, do których mogą należeć pracownicy zakładów, w których nie istnieje organizacja związkowa;
- 4) w ramach Związku na wszystkich jego szczeblach mogą działać sekcje zawodowe lub branżowe. Sekcje zawodowe obejmują pracowników wykonujących jeden zawód lub kilka zawodów pokrewnych.
2. Związek może zawierać porozumienia o współdziałaniu ze związkami zawodowymi grupującymi pracowników jednego zawodu lub kilku pokrewnych zawodów, jeśli statuty i działalność tych związków odpowiadają podstawowym zasadom określonym w niniejszym statucie.

§ 9

Władze związkowe wszystkich szczebli pochodzą z wyboru. Wybory odbywają się na następujących zasadach:

- 1) nie ogranicza się liczby kandydatów;
- 2) głosuje się na poszczególnych kandydatów;
- 3) głosowanie jest tajne;
- 4) przewodniczącego z wyjątkiem przewodniczącego Komisji Krajowej wybiera bezpośrednio walne zebranie organizacji danego szczebla;
- 5) tę samą funkcję w Związku można pełnić tylko przez dwie kolejne kadencje;
- 6) funkcji związkowych nie może pełnić osoba zajmująca kierownicze stanowisko w zakładzie pracy (dyrektorzy, zastępcy dyrektorów, kierownicy, zastępcy kierowników zakładów pracy oraz kierownicy wydziałów w wielkich zakładach pracy, a także osoby na stanowiskach kierowniczych bezpośrednio podlegające dyrekcji) albo pełniąca funkcję kierowniczą w instancjach organizacji politycznych;
- 7) odwoływanie członka władz związkowych odbywa się na takich zasadach, jak wybór.

§ 10

Ogniwa Związku powstają z inicjatywy pracowników, którzy tworzą w tym celu zakładowe komitety założycielskie. Powołanie ogniwa zakładowego powinno być zgłoszone regionalnemu zarządowi Związku.

ROZDZIAŁ III.

CZŁONKOWIE, ICH PRAWA I OBOWIĄZKI

§ 11

Członek Związku ma prawo:

- 1) uczestniczyć w ogólnych zebraniach Związku;
- 2) wybierać i odwoływać członków wszystkich władz Związku oraz być wybieranym do tych władz;
- 3) uczestniczyć w ustalaniu instrukcji dla wybranych delegatów;
- 4) korzystać z pomocy Związku w ochronie swych praw pracowniczych.

- w razie ich naruszenia przez zakład pracy lub administrację państwową; w przypadkach tych Związek zobowiązany jest do zastosowania dostępnych mu środków obrony ze strajkiem włącznie. Związek może interweniować i udzielać pomocy w razie naruszenia innych praw członka Związku;
- 5) otrzymać zasiłki z tytułu urodzenia dziecka i zgonu członka rodziny; w przypadku zgonu członka Związku zasiłek otrzymuje rodzina;
 - 6) otrzymywać od Związku pomoc finansową w okresie pozostawania bez pracy na skutek działalności związkowej oraz w szczególnie uzasadnionych przypadkach losowych. Zakres i formy pomocy określa walne zebranie właściwego szczebla Związku;
 - 7) korzystać z pomocy socjalnej Związku oraz z urządzeń kulturalnych, sportowych i innych będących w dyspozycji Związku;
 - 8) występować z wnioskami i postulatami do władz związkowych wszystkich szczebli;
 - 9) być na bieżąco informowanym o wszystkich decyzjach i innych działaniach wszystkich instancji Związku;
 - 10) brać udział w zebraniach, na których władze związkowe podejmują uchwały dotyczące jego osoby.

§ 12

Członek Związku jest zobowiązany:

- 1) przestrzegać postanowień statutu i uchwał władz Związku oraz regularnie płacić składki członkowskie;
- 2) brać udział w życiu związkowym;
- 3) solidarnie uczestniczyć w akcjach podejmowanych przez Związek;
- 4) współdziałać w kształtowaniu właściwych stosunków współzycia między członkami załogi pracowniczej.

§ 13

Członek Związku nie może należeć do innego związku zawodowego.

§ 14

Członkostwo Związku nabywa się z chwilą przyjęcia deklaracji członkowskiej uchwałą właściwej komisji zakładowej (międzyzakładowej lub wydziałowej), od uchwały odmawiającej przyjęcia do Związku służby zainteresowanemu prawnie odwołania do walnego zebrania organizacji zakładowej.

§ 15

1. Członkostwo Związku ustaje wraz z jego wypowiedzeniem.
2. Członka, który uporczywie nie wykonuje obowiązków członkowskich lub postępuje w sposób nie licytujący z godnością członka Związku, właściwa komisja zakładowa (międzyzakładowa lub wydziałowa) może ukarać udzieleniem nagany, a w szczególnych przypadkach pozbawieniem członkostwa. Zainteresowanemu służby odwołanie do walnego zebrania organizacji zakładowej (międzyzakładowej lub wydziałowej).

§ 16

Komisje zakładowe, międzyzakładowe i wydziałowe prowadzą ewidencję członków i wydają legitymacje członkowskie.

Rozdział IV. WŁADZE ZWIĄZKU

§ 17

Władzami ogólnozwiązkowymi są:

- 1) Zjazd Delegatów;
- 2) Komisja Krajowa;
- 3) Komisja Rewizyjna

§ 18

1. Do kompetencji Zjazdu należy:

- 1) uchwalanie zmian statutu;
 - 2) uchwalanie ogólnego programu działania Związku;
 - 3) ustalanie górnej i dolnej granicy składek członkowskich;
 - 4) wybór członków Komisji Krajowej zgodnie z postanowieniami § 19 ust. 3 oraz wybór członków Komisji Rewizyjnej;
 - 5) rozpatrywanie sprawozdań Komisji Krajowej oraz Komisji Rewizyjnej.
2. Zjazd zbiera się raz na dwa lata. Zwołuje go Komisja Krajowa. Na wniosek co najmniej 1/3 zarządów regionalnych Komisja Krajowa obowiązana jest zwołać nadzwyczajny Zjazd w ciągu 3 miesięcy od daty złożenia wniosku.
3. W Zjeździe biorą udział delegaci organizacji regionalnych Związku wybrani na regionalnych walnych zebraniach. Sposób ich wyboru oraz liczbę delegatów z poszczególnych organizacji regionalnych ustala Komisja Krajowa proporcjonalnie do liczby członków w poszczególnych regionach.
4. Do ważności uchwał Zjazdu niezbędna jest obecność co najmniej połowy liczby delegatów.
5. Zjazd podejmuje uchwały zwykłą większością oddanych głosów. Przy uchwałach o zmianie statutu i o likwidacji Związku obowiązuje bezwzględna większość głosów uprawnionych do udziału w Zjeździe delegatów. Uchwały te stają się prawomocne z chwilą ich zatwierdzenia przez co najmniej połowę zarządów regionalnych grupujących nie mniej niż połowę członków Związku.
6. Uchwały zapadają w głosowaniu jawnym. Na żądanie co najmniej 1/10 obecnych delegatów, przewodniczący Zjazdu zarządza tajne głosowanie.

§ 19

1. Do zakresu działania Komisji Krajowej należy:

- 1) reprezentowanie całego Zjazdu wobec władz i organów administracji państwowej i gospodarczej, a także innych organizacji i instytucji;
 - 2) koordynowanie działań organizacji regionalnych Związku;
 - 3) uchwalanie budżetu;
 - 4) ustalanie zasad tworzenia sekcji branżowych i zawodowych;
 - 5) zawieranie układów zbiorowych;
 - 6) wybór przewodniczącego Komisji Krajowej i członków Prezydium.
2. Prezydium czuwa nad wykonaniem uchwał Komisji Krajowej, kieruje pracą biura i dokonuje czynności prawnych.
3. Komisja Krajowa składa się:
- 1) w połowie z przewodniczących zarządów regionalnych organizacji Związku (w razie nieobecności przewodniczącego w posiedzeniu Komisji

Krajowej może uczestniczyć wydelegowany przez Prezydium zarządu regionalnego jego członek);

- 2) w połowie z członków wybranych przez Zjazd.
4. Kadencja Komisji Krajowej trwa 2 lata.

§ 20

Komisja Rewizyjna nadzoruje i kontroluje działalność finansową Komisji Krajowej.

§ 21

Władzami regionalnymi Związku są:

- 1) walne zebranie delegatów;
- 2) zarząd;
- 3) prezydium zarządu;
- 4) komisja rewizyjna.

§ 22

1. Do kompetencji walnego zebrania delegatów należy:
 - 1) uchwalanie programu działalności organizacji regionalnej Związku;
 - 2) wybór przewodniczącego i członków zarządu oraz członków komisji rewizyjnej regionalnej organizacji Związku;
 - 3) wybór delegatów na Zjazd Związku;
 - 4) rozpatrywanie sprawozdań zarządu i komisji rewizyjnej oraz udzielanie zarządowi absolutorium;
 - 5) ustalanie wysokości składek członkowskich w granicach określonych przez Zjazd (§ 18 ust. 1 pkt. 3).
2. Walne zebranie delegatów, zbiera się raz na dwa lata. Nadzwyczajne walne zebranie zwołuje zarząd z własnej inicjatywy bądź na wniosek komisji rewizyjnej albo komisji zakładowych (międzyzakładowych, wydziałowych) reprezentujących co najmniej 1/5 części członków organizacji regionalnej Związku. Jeżeli zarząd nie zwoła nadzwyczajnego walnego zebrania delegatów w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku, zwołuje je komisja rewizyjna.
3. W walnym zebraniu delegatów biorą udział delegaci organizacji związkowych. Sposób ich wyboru oraz liczbę delegatów poszczególnych organizacji ustala zarząd proporcjonalnie do liczby członków.
4. Do ważności uchwał walnego zebrania delegatów niezbędna jest obecność co najmniej połowy delegatów.
5. Walne zebranie delegatów podejmuje uchwały zwykłą większością głosów obecnych delegatów.
6. Do podejmowania uchwał stosuje się postanowienia § 18 ust. 6.

§ 23

1. Do zakresu działania zarządu należy:
 - 1) wybór członków prezydium zarządu z wyjątkiem przewodniczącego;
 - 2) reprezentowanie organizacji regionalnej Związku wobec władz i organów administracji państwowej i gospodarczej, a także innych organizacji i instytucji;
 - 3) ustalanie wytycznych bieżącej działalności organizacji regionalnej Związku;

- 4) okresowa ocena pracy prezydium zarządu;
- 5) uchwalanie budżetu organizacji regionalnej;
- 6) podejmowanie na wniosek prezydium decyzji w sprawie strajku.
2. Liczbę członków zarządu i jego prezydium ustala walne zebranie delegatów.
3. Kadencja zarządu trwa 2 lata.

§ 24

Do kompetencji prezydium zarządu należy:

- 1) kierowanie bieżącą działalnością regionalnej organizacji Związku zgodnie z uchwałami walnego zebrania delegatów i wytycznymi zarządu;
- 2) dokonywanie czynności prawnych;
- 3) podejmowanie na wniosek organizacji zakładowych decyzji w sprawie strajku (§ 33 ust. 2) oraz występowanie z wnioskiem do zarządu o podjęcie strajku w innych przypadkach.

§ 25

1. Komisja Rewizyjna nadzoruje i kontroluje działalność finansową zarządu i jego prezydium.
2. Liczbę członków komisji ustala walne zebranie delegatów.
3. Kadencja komisji rewizyjnej trwa 2 lata.

§ 26

1. Władzami organizacji zakładowej są:
 - 1) zakładowe zebranie członków, a w przypadku gdy liczba członków w zakładzie przekroczy 500 — zakładowe zebranie delegatów;
 - 2) komisja zakładowa i jej prezydium;
 - 3) zakładowa komisja rewizyjna.
2. Do kompetencji i funkcjonowania władz zakładowych stosuje się odpowiednie postanowienie statutu dotyczące władz organizacji regionalnych Związku, z tym że:
 - 1) zakładowe zebranie członków (delegatów) powołuje organizację wydziałową oraz ustala wewnętrzną strukturę organizacji zakładowej;
 - 2) do kompetencji komisji należy również:
 - a) współudział w wydawaniu regulaminu zakładu;
 - b) podejmowanie uchwał co do przeznaczenia funduszu socjalnego i mieszkaniowego w zakresie, w jakim należy to, w myśl obowiązujących przepisów do związków zawodowych;
 - c) podejmowanie uchwał w przedmiocie zatrudnienia, awansowania, premiowania i nagradzania pracowników oraz rozwiązywania umów o pracę w zakresie, w jakim przewidują to przepisy prawa pracy; w większych zakładach pracy funkcje te wykonuje komisja wydziałowa i prezydium komisji zakładowej;
 - d) kontrola działalności swych członków działających w reprezentacji ogółu pracowników zakładu pracy i udzielanie im wiążących wytycznych.
3. Liczbę członków władz, o których mowa w ust. 1 pkt. 2 i 3 ustala zakładowe zebranie członków (delegatów).

§ 27

Do władz organizacji międzyzakładowych, ich kompetencji i funkcjonowania

stosuje się odpowiednio postanowienia odnoszące się do organizacji zakładowych

§ 28

1. Kołem i jego pracami kieruje przewodniczący lub jego zastępca, wybrani przez ogólne zebranie członków koła.
2. Przewodniczący koła pełni funkcje opiniotwórcze w sprawie koła i jego członków
3. W mniejszych zakładach pracy (filiach, punktach) przewodniczącym kół komisja zakładowa, wydziałowa lub międzyzakładowa może zlecić załatwienie spraw określonym w § 26 ust. 2 pkt. 2 lit. c.

Rozdział V.

SEKCJE ZAWODOWE I BRANŻOWE

§ 29

Sekcje zawodowe i branżowe na szczeblu regionalnym powoływane są przez zarządy regionalne Związku z inicjatywy zakładowych organizacji związkowych. W wyniku porozumienia między odpowiednimi sekcjami szczebla regionalnego Komisja Krajowa powołuje sekcje zawodowe i branżowe na szczeblu krajowym.

§ 30

Strukturę oraz zasady powoływania, funkcjonowania oraz wybory władz sekcji zawodowych i branżowych określają statuty wewnętrzne uchwalane przez Komisję Krajową.

§ 31

Władze sekcji zawodowych i branżowych przygotowują lub opiniują projekty zbiorowych układów pracy. Komisja Krajowa może upoważnić władze sekcji do zawierania w jej imieniu zbiorowych układów pracy.

Rozdział VI.

STRAJK

§ 32

Po wyczerpaniu innych form działania związek może podjąć akcję strajkową.

§ 33

1. Strajk może być strajkiem ostrzegawczym lub strajkiem właściwym:
 - 1) w przypadku, gdy okoliczności na to zezwalają strajk właściwy należy poprzedzić strajkiem ostrzegawczym;
 - 2) strajk ostrzegawczy nie powinien trwać dłużej niż połowę dnia pracy;
 - 3) strajk właściwy trwa do chwili, gdy odpowiednie władze związkowe

ogłoszą jego zakończenie. Zakończenie strajku może być przedmiotem porozumienia z pracodawcą lub władzami państwowymi.

2. Jeżeli przyczyną strajku jest konflikt w jednym zakładzie pracy, strajk może być ogłoszony tylko na wniosek uchwalony przez bezwzględną większość członków organizacji zakładowej Związku.
3. W przypadku gdy przyczyną strajku są okoliczności inne niż wymienione w ust. 2, decyzję o jego podjęciu podejmuje zarząd organizacji regionalnej, określając jednocześnie zasięg strajku.
4. Zastosowanie represji w stosunku do władz Związku i uniemożliwienie im tą drogą podjęcia stosownej decyzji upoważnia załogi zakładów do podjęcia natychmiastowej akcji strajkowej.
5. W przypadku, gdy ogłoszenie strajku w jednym zakładzie nie przynosi rezultatu, władze związkowe mogą ogłosić strajk solidarnościowy.

§ 34

Powyższe postanowienia nie mają zastosowania do pracowników zakładów, które z uwagi na pełnione funkcje nie mogą strajkować. Dla poparcia ich żądań może być ogłoszony strajk solidarnościowy.

Rozdział VII.

OŚRODEK PRAC SPOŁECZNO-ZAWODOWYCH I WYDAWNICTWA

§ 35

1. W ramach Związku działa Ośrodek Prac Społeczno-Zawodowych, prowadzący badania nad warunkami życia i pracy, jak również kosztami utrzymania ogółu pracowników oraz przygotowujący ekspertyzy w zakresie polityki społeczno-gospodarczej dla potrzeb Związku.
2. Strukturę Ośrodka, jego funkcjonowanie i fundusze określa Prezydium Komisji Krajowej Związku.
3. Organizacje regionalne Związku mogą powoływać podobne ośrodki zajmujące się problematyką regionu, zawodów i branż.

§ 36

Związek posiada własną prasę i wydawnictwa. Organizację i finansowanie działalności wydawniczej określają odpowiednie władze Związku.

Rozdział VIII.

FUNDUSZE I MAJĄTEK ZWIĄZKU

§ 37

Fundusze Związku tworzone są z:

- 1) składek członkowskich;
- 2) darowizn, zapisów i dotacji;
- 3) dochodów z majątku Związku,
- 4) imprez kulturalnych, sportowych itp.

§ 38

Fundusze przeznaczone są na finansowanie działalności organizacyjnej, społecznej i kulturalno-oświatowej Związku oraz inną jego działalność statutową.

§ 39

1. Podstawą działalności finansowej władz Związku są budżety obejmujące wszystkie środki będące w dyspozycji tych władz.
2. Budżety uchwała się na okres roczny.
3. Gospodarka finansowa Związku jest jawna.

§ 40

1. Zasady podziału kwot uzyskanych ze składek członkowskich między organizacje zakładowe (międz Zakładowe) a regionalne uchwalają Walne Zebrania Delegatów szczebla regionalnego.
2. Walne Zebranie ustala równocześnie zasady finansowania świadczeń społecznych (zasiłki, zapomogi).
3. W pokrywaniu kosztów działania władz ogólnozwiązkowych uczestniczą organizacje regionalne na zasadach określonych przez Zjazd.

Rozdział IX.

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

1. Do czasu przeprowadzenia wyborów władz Związku na podstawie niniejszego statutu:
 - 1) dotychczasowa Komisja Porozumiewawcza działa jako Komisja Krajowa;
 - 2) dotychczasowe Prezydium Międz Zakładowych Komitetów Założycielskich (Robotniczych), lub odpowiednio, działają jako zarządy organizacji regionalnych;
 - 3) dotychczasowe zakładowe Komitety Założycielskie działają jako Komisje Zakładowe.
2. Do czasu przeprowadzenia wyborów Międz Zakładowe Komitety Założycielskie podejmują uchwały w sprawach uregulowanych w § 40 ust. 1 i 2.
3. Wybory do władz zakładowych winny zostać przeprowadzone nie później niż w ciągu 2 miesięcy od wejścia w życie niniejszego statutu, wybory do władz regionalnych Związku — nie później niż w ciągu 5 miesięcy, wybory do władz ogólnozwiązkowych — nie później niż w ciągu 10 miesięcy.

§ 42

Do czasu określenia wysokości składek członkowskich przez Walne Zebranie delegatów, pobiera się składki w wysokości 1% uposażenia.

§ 43

W sprawach nie objętych postanowieniami statutu lub spornych, decyzję podejmuje Komisja Krajowa.

J. Olszewski
W. Chrzanowski

Za zgodność z oryginałem
Kierownik Sekretariatu Wydziału I
Sąd Najwyższy — Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
(Maria Dobrzeńska)

Z A Ł A C Z N I K

I. POSTANOWIENIA KONWENCJI NR 87 MIĘDZYNARODOWEJ ORGANIZACJI PRACY

uchwalonej 17 czerwca 1948 r., ratyfikowanej przez Sejm PRL dnia 14 grudnia 1956 r. brzmia:

- art. 1. Każdy członek Międzynarodowej Organizacji Pracy, dla którego jest w mocy niniejsza Konwencja, zobowiązuje się stosować następujące postanowienia.
- art. 2. Pracownicy i pracodawcy bez jakiegokolwiek rozróżnienia, mają prawo bez uzyskania uprzedniego zezwolenia utworzyć organizację według swego uznania, jak też przystępować do tych organizacji z jednym zastrzeżeniem stosowania się do ich statutów.
- art. 3. 1. Organizacje pracowników i pracodawców mają prawo opracowywania swoich statutów i regulaminów wewnętrznych, swobodnego wybierania swych przedstawicieli, powoływania swego zarządu, działalności oraz układania swego programu działania.
2. Władze publiczne winny powstrzymać się od wszelkiej ingerencji, która by ograniczała to prawo lub przeszkadzała w jego wykonywaniu zgodnie z prawem.
- art. 4. Organizacje pracowników i pracodawców nie mogą być rozwiązywane lub zawieszane w drodze administracyjnej.
- art. 5. Organizacje pracowników i pracodawców mają prawo do tworzenia federacji i konfederacji, jak też do przystępowania do nich, a każda organizacja, federacja i konfederacja ma prawo przystępowania do międzynarodowych organizacji pracowników i pracodawców.
- art. 6. Postanowienia art. 2, 3 i 4 stosują się do federacji i konfederacji i organizacji pracowników i pracodawców.
- art. 7. Uzyskanie osobowości prawnej przez organizację pracowników i pracodawców oraz ich federacje i konfederacje nie może być uzależnione od warunków takich, które by ograniczały stosowanie postanowień art. 2, 3 i 4.
- art. 8. 1. W wykonywaniu uprawnień, które przyznaje im niniejsza Konwencja, pracownicy, pracodawcy i odnośne organizacje powinny, podobnie jak inne osoby lub zorganizowane zbiorowości, przestrzegać obowiązujących w kraju przepisów prawnych.
2. Ustawodawstwo krajowe nie powinno naruszać gwarancji przewidzianych w niniejszej konwencji ani być tak stosowane, aby naruszało te gwarancje.

II. POSTANOWIENIA KONWENCJI NR 98 MIĘDZYNARODOWEJ ORGANIZACJI PRACY

uchwalonej 8 czerwca 1949 roku, ratyfikowanej przez Sejm PRL dnia 14 grudnia 1956 r. brzmia:

- art. 1. Pracownicy powinni korzystać z należytej ochrony przed wszelkimi aktami dyskryminacji dążącymi do naruszenia wolności związkowej w dziedzinie pracy.
Taka ochrona powinna odnosić się w szczególności do czynów mających na celu:
a) uzależnienie zatrudnienia pracownika od warunków, że nie przysta-

pi on do związku zawodowego, lub przestanie należeć do związku zawodowego;

b) wydalenie pracownika, lub skrzywdzenie go we wszelki inny sposób z powodu jego przynależności do związku zawodowego, lub udział w działalności związkowej poza godzinami pracy, lub za zgodą pracodawcy podczas godzin pracy.

art. 2. Organizacje pracowników i pracodawców powinny korzystać z odpowiedniej ochrony przed wszelkimi aktami ingerencji jednych w sprawy drugich bądź bezpośrednio, bądź przez przedstawicieli, lub członków jeżeli chodzi o tworzenie tych organizacji, ich działalności i zarządzania nimi.

Będą w szczególności uznane za akty ingerencji w rozumieniu niniejszego artykułu środki zmierzające do spowodowania utworzenia organizacji pracowników, które byłyby opanowane przez pracodawcę, lub przez organizację pracodawców, albo do wspierania organizacji pracowników finansowo, lub w inny sposób, w celu podporządkowania tych organizacji kontroli pracodawcy, lub organizacji pracodawców.

art. 3. W razie potrzeby należy utworzyć instytucje odpowiadające warunkom krajowym dla zapewnienia poszanowania prawa organizowania się określonego w poprzednich artykułach.

art. 4. W razie potrzeby, należy zastosować środki odpowiadające warunkom krajowym, w celu zachęcenia i popierania jak najszybszego rozwoju i wykorzystywania procedury dobrowolnych rokowań dla zawierania układów zbiorowych pomiędzy pracodawcami z jednej strony a organizacjami pracowników z drugiej strony, w celu uregulowania w ten sposób warunków pracy.

III. CZĘŚĆ I PKT. 1—7 POROZUMIENIA ZAWARTEGO PRZEZ MIĘDZYzakładowy KOMITET STRAJKOWY Z KOMISJĄ RZĄDOWĄ

w dniu 31 sierpnia 1980 r. w Gdańsku brzmi:

1. Działalność Związków Zawodowych w PRL nie spełniła nadziei i oczekiwań pracowników.

Uznaje się za celowe powołanie nowych samorządnych związków zawodowych, które byłyby autentycznym reprezentantem klasy pracującej. Nie kwestionuje się prawa nikogo do pozostania w dotychczasowych związkach, a w przyszłości widzieć można możliwość nawiązania współpracy między związkami.

2. Tworząc nowe, niezależne, samorządne związki zawodowe, MKS stwierdza, że będą one przestrzegać zasad określonych w Konstytucji PRL. Nowe związki zawodowe będą bronić społecznych i materialnych interesów pracowników i nie zamierzają pełnić roli partii politycznej. Stoją one na gruncie zasady społecznej własności środków produkcji, stanowiącej podstawę istniejącego w Polsce, ustroju socjalistycznego. Uznając, iż PZPR sprawuje kierowniczą rolę w państwie, ani nie podważając ustalonego systemu sojuszu międzynarodowych, dążą one do zapewnienia ludziom pracy odpowiednich środków kontroli, wyrażania opinii i obrony swych interesów.

Komisja Rządowa stwierdza, że rząd zagwarantuje i zapewni pełne poszanowanie niezależności i samorządności nowych związków zawodowych, zarówno co do ich struktury organizacyjnej, jak i funkcjonowania na wszystkich szczeblach ich działania. Rząd zapewni nowym związkom zawodowym pełną możliwość wypełniania podstawowych funkcji w zakresie obrony interesów pracowniczych, realizacji potrzeb materialnych, społecznych

i kulturalnych pracowników. Jednocześnie gwarantuje, że nowe związki zawodowe nie będą przedmiotem żadnej dyskryminacji.

3. Stworzenie i działalność niezależnych samorządnych związków zawodowych odpowiada ratyfikowanemu przez Polskę konwencjom Międzynarodowej Organizacji Pracy nr 87 o wolności związkowej i ochronie praw związkowych oraz nr 98 o prawie organizowania się i rokowań zbiorowych. Wieloletnia reprezentacja związkowych i pracowniczych wymagać będzie odpowiednich zmian ustawodawczych w związku z tym Rząd zobowiązuje się do inicjatyw ustawodawczych dotyczących w szczególności ustawy o związkach zawodowych, ustawy o samorządzie robotniczym, kodeksu pracy.

4. Powstałe Komitety Strajkowe mają możliwość przekształcenia się w zakładowe organy reprezentacji pracowniczych, takie jak Komitety Robotnicze, Komitety Pracownicze, Rady Robotnicze, bądź w Komitety Założycielskie nowych samorządnych związków zawodowych. Międzyzakładowy Komitet Strajkowy jako Komitet Założycielski tych związków ma swobodę wyboru formy jednego związku lub zrzeszenia w skali Wybrzeża. Komitety Założycielskie funkcjonować będą do statutowego wyboru nowych władz. Rząd zobowiązuje się do stworzenia warunków dokonania rejestracji nowych związków zawodowych poza rejestrem CRZZ.

5. Nowe związki zawodowe winny mieć realną możliwość publicznego opiniowania kluczowych decyzji determinujących warunki życia ludzi pracy: zasad podziału dochodu narodowego na konsumpcję i akumulację, podziału funduszu konsumpcji społecznej na różne cele (zdrowia, oświatę, kulturę), podstawowych zasad wynagradzania i kierunków polityki płac, a szczególnie zasad automatycznej korektury płac w warunkach inflacji, wieloletnich planów gospodarczych, kierunków inwestycji oraz zmiany cen. Rząd zobowiązuje się zapewnić warunki do pełnienia tych funkcji.

6. Międzyzakładowy Komitet powołuje ośrodek prac społeczno-zawodowych, którego zadaniem ma być obiektywna analiza sytuacji pracownicej, warunków bytowych ludzi pracy i sposobu reprezentowania interesów pracowniczych. Ośrodek ten będzie dokonywał również ekspertyz w zakresie indeksu płac i cen oraz proponował formy rekompensaty. Ośrodek ten będzie również publikował wyniki swych badań. Ponadto nowe związki będą posiadały swoje wydawnictwa.

7. Rząd zapewni przestrzeganie w Polsce przepisów artykułu 1 pkt 1 ustawy o związkach zawodowych z 1949 roku, który mówi, że gwarantuje się robotnikom i pracownikom prawo do dobrowolnego zrzeszenia się w związki zawodowe. Nowe powstające związki zawodowe nie wejdą w skład zrzeszenia reprezentowanego przez CRZZ. Przymiemy się że nowa ustawa utrzyma tę zasadę. Jednocześnie zapewni się udział przedstawicieli MKS lub komitetów założycielskich samorządnych związków zawodowych oraz innych reprezentacji pracowniczych w opracowaniu tejże ustawy.

Za zgodność

(—) J. Olszewski
advokat

(—) doc. dr W. Chrzanowski

